

Просьяник Н. В., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Беззубов Д. О., д.ю.н., доцент

АДАПТАЦІЯ ГОСПОДАРСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ВИМОГ ЄС

Сучасний стан економічного розвитку України далекий від європейських реалій. За класифікацією Всесвітнього економічного форуму Україна належить до країн перехідного типу від першого до другого етапу разом з Венесуелою, Вірменією, Грузією, Єгиптом та ін. Загалом спостерігаються значне відставання України від інших країн групи та низький рівень ефективності нормативно-правового регулювання, регуляторної діяльності. Неefективними є товарні та фінансові ринки, що має своїм наслідком стримування конкуренції та перешкоджання розвитку підприємництва в Україні. Найгіршими для ведення бізнесу в Україні є показники ефективності системи оподаткування; ступеня монополізації товарних ринків; легкості доступу до кредитів; ефективності антимонопольної політики; тягаря митних процедур; стійкості банківської системи; корупції; неефективності державного управління; недоліків інфраструктури; валютного регулювання; політичної нестабільності та ін. [2, с. 95]. До позитивних же моментів можна віднести високий загальноосвітній рівень населення; гнучкий та ефективний ринок праці; великий обсяг внутрішнього ринку і зовнішньої торгівлі та ін. Одним із факторів економічного процвітання є конкурентоспроможність, яка формується під впливом економічних, політичних та структурних чинників, які визначають умови ведення бізнесу в країні, та означає певний рівень її продуктивності, який визначає відповідний рівень добробуту населення.

Так, основним економічним критерієм Копенгагенських критеріїв членства в ЄС є критерій здатності витримувати конкурентний тиск і дію ринкових сил у рамках ЄС.

Європейське законодавство про економічну концентрацію має своїм головним завданням протидію «надмірній» концентрації компаній; підтримання конкурентної структури ринку та забезпечення достатнього контролю за всім розмаїттям операцій компаній для того, аби останні не посягали на свободу [2, с. 60]. Право дій інших компаній та споживачів; протистояння будь-якому ризику щодо конкуренції, який може виникнути в результаті змін у структурі ринку, що пов'язані з концентрацією та ін.

Головною метою державного контролю за процесами економічної

концентрації більшості країн Європи є поліпшення якості продукції за рахунок повноцінного розвитку конкуренції. Він базується на двох принципах – заборона монополій та регулювання їх діяльності [1, с. 56].

Дієвість чинного господарського законодавства України щодо економічної концентрації зараз є неефективною і потребує вдосконалення. Так, концентрація в Україні здійснюється у таких сферах: чорна металургія, страхова, фармацевтична, агропромислова, банківська, ринкова, туристична діяльність. Особливе місце в цьому переліку посідає концентрація капіталу. Однак насильством монополій український ринок не перевантажено. В Україні, хоча і не досить досконало, діє система стримувань і противаг. На законодавчому рівні закладено основи наближення вітчизняного господарського законодавства до європейського (наприклад, Законом України від 18 березня 2004 р. № 1629-IV «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» встановлено, що адаптація законодавства України – планомірний процес і пріоритетною є сфера визначення та здійснення правил конкуренції [1, с. 132]; у Концепції Загальнодержавної програми розвитку конкуренції на 2014-2024 рр. від 19 вересня 2012 р. № 690 наголошується на тому, що на законодавчому рівні не врегульовано питання стосовно реформування системи державної допомоги суб'єктам господарювання та наближення законодавства про захист економічної конкуренції до законодавства Європейського Союзу [3, с. 67]. Проблему передбачається розв'язати шляхом удосконалення державної політики у сфері захисту економічної конкуренції, зокрема в частині подальшої гармонізації законодавства про захист економічної конкуренції з європейським законодавством у відповідній сфері. Виконання Програми має забезпечити зменшення негативного впливу на економічну конкуренцію внаслідок порушення вимог законодавства про захист економічної конкуренції, захист інтересів суб'єктів господарювання та споживачів, гармонізацію законодавства про захист економічної конкуренції з європейським законодавством у відповідній сфері).

Основним недоліком економічної політики держави є відсутність господарсько-правової політики, яка виступає умовою ефективності модернізації господарського законодавства і самих відносин господарювання, а отже, й ефективності функціонування національної економіки.

Головною ж сферою модернізації є система господарського законодавства щодо економічної концентрації, яка має здійснюватися в напрямках: адаптації національного законодавства до європейського; стимулювання інтеграційних процесів; удосконалення державного контролю; поліпшення якості продукції; розвитку техніко-технологічних

систем; широкого запровадження інноваційних технологій; добросовісної торгівлі; стимулювання конкуренції та ін.

Література

1. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 18 березня 2004 р. № 1629-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 29. – Ст. 367.
2. Регулювання відносин у сфері контролю за концентраціями у законодавстві Європейського Союзу та в Україні / за ред. О. О. Мережка. – К.: ЦУЛ, 2013. – 120 с.
3. Основи господарського права України: навч. посіб. / І. Ю. Сальман. – К.: Юрінком Інтер, 2015. – 96 с.